

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5To/49/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2322010300
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Pollák
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2322010300.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Michala Polláka a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Kristíny Ferenciovej v trestnej veci proti obžalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 08.03.2023, č. k. 5T/21/2022-180, na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.01.2024 takto

rozhodol:

- I. Podľa § 321 ods. 1 písm. c), ods. 3 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.
II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku a § 40 ods. 1 písm. a) Trestného zákona per analogiam sa u obžalovanej:

A. B. nar. XX.XX.XXXX C. D.
trvale bytom C.
adresa na doručovanie: E. X/X, F., Rakúsko

upúšťa od potrestania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 08.03.2023, č. k. 5T/21/2022-180 uznal obžalovanú A. B. za vinnú, že ako matka maloletého syna G. B., narodeného XX.XX.XXXX, zvereného do náhradnej osobnej starostlivosti prastarej matke A. B. rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/103/2015 zo dňa 12.01.2016 právoplatným dňa 12.02.2016 a následne zvereného do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke E. A. rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/74/2020 zo dňa 29.04.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava sp. zn. 11CoP/51/2021 zo dňa 13.10.2021, hoci jej zo zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine vyplýva povinnosť vyživovať svoje dieťa a k tejto povinnosti bola zaviazaná citovanými rozsudkami prispievať na výživu maloletého syna G. B. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona platného v čase platnosti výživného, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám prastarej matky A. B. (rozsudkom sp. zn. 12P/103/2015) a následne sumou vo výške 100,-€ mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca, vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta (rozsudkom sp. zn. 12P/74/2020 v spojení s uznesením sp. zn. 11CoP/51/2021), si túto vyživovaciu povinnosť v mieste trvalého bydliska vo C. a všade tam, kde sa zdržiavala riadne neplnila, napriek tomu, že vedela o svojej vyživovacej povinnosti voči maloletému synovi a mala príjem cca 1.000,- € mesačne, čím za obdobie od mesiaca február 2019 do mesiaca apríl 2021 dlhuje na výživnom A. B. sumu vo výške 780,08 € a za obdobie od mesiaca máj 2021 až do dňa 8. marca 2023 dlhuje na výživnom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta sumou vo výške 2.050,- €,

teda

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a čin spáchal závažnejším spôsobom konania – po dlhší čas, čím spáchala

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Za to bola odsúdená podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, s poukazom na § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 1 rok.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bola obžalovaná na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradená do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

2. Proti tomuto rozsudku podala po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní odvolanie obžalovaná. Prokurátor sa práva podať odvolanie výslovne vzdal.

3. Obžalovaná podané odvolanie odôvodnila podaním zo dňa 14.03.2023 tak, že dlžnú sumu uhradila, čím zanikol dôvod, za ktorý ju prvostupňový súd odsúdil. K odvolaniu priložila doklad, ktorý preukazuje zaplatenie sumy 2070 Eur Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Galanta a doklad o vyplatení dlžnej sumy A. B. vo výške 781 Eur.

Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 3 Trestného poriadku ak preskúmava všetky výroky, ale je chybná len časť napadnutého rozsudku a možno ju oddeliť od ostatných, zruší odvolací súd rozsudok len v tejto časti; ak však zruší hoci aj len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

4. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 315 Trestného poriadku preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Trestného poriadku a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolania v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolanie podala obžalovaná ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote a proti výroku o

treste, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Odvolanie obžalovanej proti výroku o vine, s poukazom na vyhlásenie obžalovanej o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní, prípustné nie je.

5. Odvolací súd na rozhodnutie o podanom odvolaní nariadil verejné zasadnutie, na ktorom doplnil dokazovanie vykonané na hlavnom pojednávaní, ktorého predmetom bolo preukázať, či v odvolacom konaní prišlo k úhrade zameškaného výživného obžalovanou. Za týmto účelom odvolací súd predvolal a vypočul na verejnom zasadnutí svedka G. D., zástupcu ÚPSVaR Galanta, ktorý uviedol, že dlh na výživnom bol obžalovanou dodatočne uhradený a obžalovaná riadne uhradza aj bežné výživné. Z úradu bolo výživné oprávnenej osobe pravidelne posielané, a to napriek tomu, že obžalovaná bola v tom čase s jeho úhradou v omeškaní. Podaním zo dňa 29.11.2023 svedkyňa A. B. na výzvu súdu potvrdila, že zameškané výživné jej bolo obžalovanou uhradené, pričom syn obžalovanej pri nej netrpel žiadnou núdzou. Vyjadrenia predmetných svedkov sú v zhode s listinnými dôkazmi, ktoré k podanému odvolaniu doložila obžalovaná.

6. Po vykonanom dokazovaní prokurátor v rámci konečného návrhu uviedol, že s poukazom na uhradenie dlžného výživného obžalovanou a skutočnosť, že neplnenie vyživovacej povinnosti obžalovanou nemalo na jej syna trvalo nepriaznivé následky, navrhol obžalovanú oslobodiť spod obžaloby podľa § 285 písm. f) Trestného poriadku, pretože zanikla trestnosť činu.

7. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, dospel odvolací súd k nasledovným záverom:

8. Doplnením dokazovania na verejnom zasadnutí mal odvolací súd za preukázané, že obžalovaná po vyhlásení napadnutého rozsudku, ku ktorému prišlo dňa 08.03.2023, dňa 13.03.2023 uhradila zameškané výživné vo výške 2.070 Eur a dňa 15.03.2023 uhradila zameškané výživné vo výške 781 Eur (podľa skutkovej vety napadnutého rozsudku dlh na výživnom predstavoval 2.050 Eur a 780,08 Eur), ktoré na základe skutkovej vety napadnutého rozsudku predstavovalo celé zameškané výživné za stíhané obdobie. Zároveň mal odvolací súd za preukázané, že neplnenie vyživovacej povinnosti obžalovanou v tomto období nemalo trvalo nepriaznivé následky na život jej maloletého syna G..

9. Zásadnou právnou skutočnosťou, pre posúdenie možnosti aplikovať na prípad obžalovanej inštitút účinnej ľútosť (hmotnoprávny inštitút) v tomto trestnom konaní je, že obžalovaná na hlavnom pojednávaní dňa 08.03.2023 dala vyhlásenie o vine, ktoré prvostupňový súd prijal. V dôsledku tohto vyhlásenia obžalovanej, následného procesného postupu prijatím tohto vyhlásenia súdom a vyhlásenia rozsudku prvostupňovým súdom, obžalovaná nebola v zmysle ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku a ustanovenia § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku oprávnená podať voči výroku o vine odvolanie. Odvolanie voči výroku o vine, ktoré by umožnilo odvolaciemu súdu realizovať prieskum výroku o vine, prokurátor nepodal.

10. V ustanovení § 317 ods. 1 Trestného poriadku je upravený tzv. obmedzený revízny princíp odvolacieho konania, ktorý sa týka jednotlivých výrokov napadnutého rozhodnutia ako aj chýb, na ktoré je odvolací súd oprávnený v odvolacom konaní prihliadnuť. Z predmetného zákonného ustanovenia vo všeobecnosti vyplýva, že odvolací súd meritórne preskúmava len odvolaním napadnuté výroky rozsudku a prihliada len na chyby vytkané v odvolaní. Plný revízny princíp sa dotýka len tých chýb (nie výrokov), ktoré by mohli byť dôvodom na podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

11. Vzhľadom na obmedzený revízny princíp odvolacieho konania a nepodania odvolania voči výroku o vine napadnutého rozsudku oprávneným subjektom, dospel odvolací súd k záveru, že výrok o vine napadnutého rozsudku nepodlieha v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku prieskumu odvolacieho súdu.

12. Odvolací súd sa ďalej zaoberal posúdením, či konaním obžalovanej prišlo k naplneniu dikcie ustanovenia § 86 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a či jeho naplnenie v tomto prípade môže mať relevanciu pre výrok o treste, ktorý podlieha prieskumnej právomoci odvolacieho súdu na podklade odvolania obžalovanej.

13. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že účelom inštitútu účinnej ľútosť je ochrana určitých, zákonodarcom stanovených, okruhov záujmov spoločnosti, ktorú zabezpečuje tým, že páchatelovi, ktorý tieto záujmy poškodzuje, príp. smeruje k ich poškodeniu, poskytne sľub beztrestnosti, ak za stanovených podmienok škodlivému následku zabráni, a to buď sám alebo o ňom urobí oznámenie príslušnému subjektu (spravidla orgánu činnému v trestnom konaní) alebo ho napraví, príp. sa o napravenie škodlivého následku pričíní.

14. Podľa § 86 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trestnosť trestného činu zaniká aj vtedy, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchatel svoju povinnosť dodatočne splnil skôr, než sa súd odobral na záverečnú poradu.

15. V ustanovení § 86 ods. 1 písm. a) Trestného zákona zákonodarca stanovil, že trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona (základné skutkové podstaty v ods. 1, ods. 2 a kvalifikovaná skutková podstata v ods. 3) zaniká, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a zároveň páchateľ svoju povinnosť dodatočne splnil skôr, než sa súd odobral na záverečnú poradu. Záujem spoločnosti sledovaný týmto ustanovením je daný tým, aby bolo oprávneným osobám dlžné výživné uhradené v čase, kedy ešte jej neplnením nenastali trvalo nepriaznivé následky, t. j. dosiahnutie splnenia vyživovacej povinnosti páchateľa.

16. Inštitút účinnej ľútosti pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy je však možné aplikovať len v prípade páchateľov tých trestných činov, pri ktorých neplnenie vyživovacej povinnosti nemalo trvalo nepriaznivé následky, čo je skutková okolnosť, na ktorej preukázanie je potrebné vykonať dokazovanie.

17. Dodatočné splnenie vyživovacej povinnosti predstavuje existenciu omeškania páchateľa s jej plnením, ktorá zakladá jeho trestnoprávnu zodpovednosť a zároveň následné splnenie tejto povinnosti páchateľom dovtedy, kým sa súd odobral na záverečnú poradu. Keďže zákonodarca nešpecifikoval, či sa jedná o záverečnú poradu prvostupňového alebo druhostupňového súdu, je potrebné, z hľadiska časového intervalu možnosti dodatočného splnenia vyživovacej povinnosti páchateľom, zvoliť výklad, ktorý je pre neho priaznivejší, teda možnosť, aby svoju vyživovaciu povinnosť splnil skôr ako sa odoberie na záverečnú poradu druhostupňový súd, avšak výlučne za podmienky, že oprávnený subjekt v zákonom stanovenej lehote napadol rozhodnutie prvostupňového súdu opravným prostriedkom.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že dikcia ustanovenia § 86 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bola v prejednávacom prípade naplnená.

19. Pojem trestnosť činu sa primárne vyťahuje k výroku o vine, ktorého predmetom je posúdenie, či skutok uvedený v skutkovej vete rozsudku, je trestný čin. Trest je až následkom spáchania trestného činu a predstavuje reálnu ujmu na právach osoby, ktorá spáchala trestný čin.

20. Ak by bol odvolaním napadnutý aj výrok o vine, bolo by následkom aplikácie inštitútu účinnej ľútosti oslobodenie páchateľa spod podanej obžaloby. U takejto osoby by absentovala samotná skutočnosť, že prišlo k spáchaniu trestného činu a následne aj uloženie trestu za jeho spáchanie.

21. V prípade podania odvolania len do výroku o treste nemožno ani využitím inštitútu účinnej ľútosti dosiahnuť, aby prišlo k zániku tej skutočnosti, že páchateľ spáchal trestný čin. Je tomu tak z dôvodu procesnej aktivity, príp. pasivity páchateľa, ktorý buď nemá právo podať odvolanie voči výroku o vine (ak urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku) alebo právo podať odvolanie voči výroku o vine nevyužije. Je tu teda zásadný rozdiel medzi situáciami týkajúcimi sa výroku o vine uvedenými v ods. 20 tohto rozsudku a situáciou v tomto odseku.

22. Ak sa zameriame na výrok o treste, sú obe situácie uvedené v dvoch predchádzajúcich odsekoch totožné. Kým v prípade ods. 20 tohto rozsudku sa neuloženie trestu páchateľovi odvíja od oslobodzujúceho výroku v rozsudku, v prípade ods. 21 tohto uznesenia takýto postup neprichádza do úvahy. Uloženie trestu takémuto páchateľovi by však bolo neprímerane prísne a mohlo by mať za následok výraznú disproporciu medzi postavením dvoch páchateľov totožného trestného činu a porušenie princípu rovnosti pred zákonom.

23. V tomto kontexte je nevyhnutné opakovane zdôrazniť, že zákonodarca v prípade trestného činu zanedbania povinnej výživy pre zánik trestnosti a teda aj neuloženie trestu, nevyžaduje nič iné, ako len zaplatenie dlžného výživného do odobratia sa súdu na záverečnú poradu bez existencie trvalo nepriaznivých následkov spôsobených neplnením vyživovacej povinnosti povinným subjektom riadne a včas.

24. Odvolací súd tak dospel k záveru, že v prípade ak príde k naplneniu inštitútu účinnej ľútosti a odvolanie smeruje len proti výroku o treste (resp. odvolací súd je oprávnený preskúmať len výrok o treste), je potrebné na tento prípad analogicky aplikovať ustanovenie § 40 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktoré upravuje inštitút upustenia od potrestania. V prípade trestného činu zanedbania povinnej výživy ide o prečin, obžalovaná vyhlásením podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku priznala spáchanie trestného činu, následne svoje konanie oľutovala a zaplatením dlžného výživného obžalovaná prejavila účinnú snahu po náprave. Ak zákonodarca pre zánik trestnosti stanovil len podmienky uvedené v ods. 23 tohto rozsudku, je trestná minulosť obžalovanej v tomto prípade bez právneho významu. Je predsa neúčelné trestať osobu, ktorá svoju vyživovaciu povinnosť splnila ešte predtým, než jej bol trest za neplnenie vyživovacej povinnosti právoplatne uložený.

25. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

26. Odvolací súd zároveň vo vyššie uvedenom kontexte poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.03.2023, sp. zn. 5Tdo/6/2023.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.